

[Tredje næstformand]

mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 21:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunale valg.

Af Lenger (VS) m.fl.

(Fremsat 2/10 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Ja, så prøver vi én gang til. Indledningen kender man jo, men den lyder altså sådan:

Forslagets indhold er, at der ikke længere skal gælde særlige valgbarhedsbetingelser for kommunalbestyrelsesmedlemmer og amtsrådsmedlemmer. Efter forslaget vil en straf kun have den betydning, at et indvalgt medlem under selve afsoningen af en frihedsstraf ikke kan fungere som medlem.

Som jeg sagde før, er forslagets indhold dog videregående, idet man – nok utilsigtet – ikke alene ophæver reglerne i § 34 a, stk. 2, om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, men også reglerne i § 34 a, stk. 1 og 3, om fortabelse af valgbarhed af andre grunde, f.eks. hvis man flytter fra kommunen eller man umyndiggøres.

Forslaget om en ophævelse af reglerne om fortabelse af valgbarhed på grund af straf er i sig selv vidtgående. Tilmed ønskes forslaget gennemført allerede med virkning fra de forestående kommunale valg, der som bekendt afholdes om 4 uger. Det må være ret indlysende, at en så principiel ændring af selve valgbarhedsbetingelserne i den kommunale valglov ikke kan gennemføres med så kort frist. Desuden sidder der netop i indenrigsministeriet et udvalg, som har til opgave at revidere valglovene.

Spørgsmålet om straffes betydning for valgbarhed er klart et spørgsmål, der egner sig til at blive overvejet i valglovsudvalget, hvori også de kommunale organisationer samt Københavns og Frederiksberg kommuner er repræsenteret. Der er behov for en grundig og nuanceret udredning af alle aspekter af spørgsmålet, og der er mange

aspekter, også flere end dem, der fremgår af forslaget.

Forslaget giver mig imidlertid anledning til nogle principielle bemærkninger om valgbarhed og straf. Først og fremmest kan man naturligvis spørge, om straf overhovedet bør medføre tab af valgbarhed. Man kunne hævde, at når straffen er udstået, bør den også have mistet sin betydning og ikke kunne gøres gældende over for et nyvalgt medlem. Det mener jeg nu ikke.

Efter grundloven kan en straf medføre, at man ikke er valgbar til folketinget, og den samme betydning må en straf have for valgbarhed til kommunale råd. Det er vanskeligt at se nogen begrundelse for, at der på dette punkt skulle gælde forskellige regler for de kommunale råd og for folketinget.

Når jeg mener det, kan man spørge, om ikke vælgerne fuldt og helt er i stand til at foretage denne bedømmelse af de opstillede kandidater. Det er jeg personlig ikke i tvivl om, men det forudsætter selvsagt et kendskab til, om kandidaten er straffet eller ej.

Efter de gældende regler kan medlemmerne af den nyvalgte kommunalbestyrelse komme med indsigelse om, at et medlem ikke er valgbart på grund af straf. Hvis blot ét medlem kommer med en sådan indsigelse, skal spørgsmålet i dag forelægges for valgbarhedsnævnet.

Efter min opfattelse er den ordning ikke særlig rimelig. Der bør nok stilles større krav til indsigelsens vægt. Under alle omstændigheder bør den komme fra flere medlemmer. Herved ville man også undgå, at en indsigelse eventuelt kan have baggrund i et personligt modsætningsforhold.

En sådan ordning ville dog ikke løse det problem, at der fra kommune til kommune kan være stor forskel på, om der kommer indsigelser. En lille straf kan i én kommune fremkalde indsigelser, som en stor straf ikke fremkalder i en anden kommune.

For at råde bod på denne ulighed kunne man overveje at indføre et system med indberetning til valgbarhedsnævnet af alle straffe, der ikke er forældede, dvs. hvor der ikke er forløbet 3 år eller ved straffe over 6 måneders fængsel 5 år. Eventuelt kunne man undtage mindre forseelser.

En sådan automatisk ordning ville have den fordel, at man undgår den nuværende afhængighed af en indsigelse, som politisk